Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

4. rujna 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita fizičkih osoba u vezi s obradom osobnih podataka – Uredba (EU) 2016/679 – Prava ispitanika – Članak 17. – Pravo na brisanje podataka – Članak 18. – Pravo na ograničenje obrade – Članak 79. – Pravo na djelotvornu sudsku zaštitu – Nezakonita obrada osobnih podataka – Tužba kojom se voditelju obrade nalaže da u budućnosti ne provodi nikakvu novu nezakonitu obradu – Temelj – Pretpostavke – Članak 82. stavak 1. – Pravo na naknadu štete – Pojam ‚nematerijalna šteta' – Ocjena naknade štete – Moguće uzimanje u obzir ozbiljnosti težine povrede dužnosti voditelja obrade – Mogući utjecaj ‚naloga za prestanak povrede'"

U predmetu C-655/23,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odlukom od 26. rujna 2023., koju je Sud zaprimio 7. studenoga 2023., u postupku

IP

protiv

Quirin Privatbank AG

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: I. Jarukaitis, predsjednik vijeća, N. Jääskinen (izvjestitelj), A. Arabadjiev, M. Condinanzi i R. Frendo, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za IP, M. Rodenhausen, *Rechtsanwältin*,

– za Quirin Privatbank AG, F. Buchmann, *Rechtsanwalt*,

* Jezik postupka: njemački

– za Europsku komisiju, A. Bouchagiar i M. Heller, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 20. ožujka 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 17., 18., 79., 82. i 84. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.; u daljnjem tekstu: OUZP).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe IP, fizičke osobe, i društva Quirin Privatbank AG, u vezi sa zahtjevom te osobe kojim se traži, s jedne strane, da se tom društvu naloži da se suzdrži od ponovnog neovlaštenog otkrivanja njezinih osobnih podataka trećim osobama i, s druge strane, naknada nematerijalne štete koju je navodno pretrpjela nakon prvotnog otkrivanja tih podataka.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 1., 10., 11., 75., 85. i 146. OUZP-a glase kako slijedi:

„(1) Zaštita pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka temeljno je pravo. Člankom 8. stavkom 1. [Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)] te člankom 16. stavkom 1. [UFEU-a] utvrđuje se da svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka.

[…]

(10) Kako bi se osigurala postojana i visoka razina zaštite pojedinaca te uklonile prepreke protoku osobnih podataka unutar Unije, razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom takvih podataka trebala bi biti jednaka u svim državama članicama. U čitavoj Uniji trebalo bi osigurati postojanu i homogenu primjenu pravila za zaštitu temeljnih prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka. […] Ovom Uredbom također se državama članicama pruža prostor za djelovanje kako bi bolje odredile njezina pravila uključujući obradu posebnih kategorija osobnih podataka (‚osjetljivi podaci’). U tom smislu ovom se Uredbom ne isključuje pravo države članice kojim se utvrđuju okolnosti posebnih situacija obrade, što uključuje preciznije određivanje uvjeta pod kojima je obrada osobnih podataka zakonita.

(11) Djelotvorna zaštita osobnih podataka širom Unije zahtijeva jačanje i detaljno određivanje prava ispitanika i obveza onih koji obrađuju i određuju obradu osobnih podataka, kao i jednake ovlasti praćenja i osiguravanja poštovanja pravila za zaštitu osobnih podataka i jednake sankcije za kršenja u državama članicama.

[…]

(75) Rizik za prava i obveze pojedinaca, različitih vjerojatnosti i ozbiljnosti, može proizaći iz obrade osobnih podataka koja bi mogla prouzročiti fizičku, materijalnu ili nematerijalnu štetu, posebno: ako ta obrada može dovesti do diskriminacije, krađe identiteta ili prijevare, financijskog gubitka, štete za ugled, gubitka povjerljivosti osobnih podataka zaštićenih profesionalnom tajnom, neovlaštenog obrnutog postupka pseudonimizacije, ili bilo koje druge znatne gospodarske ili društvene štete; ili ako ispitanici mogu biti uskraćeni za svoja prava i slobode ili spriječeni u obavljanju nadzora nad svojim osobnim podacima; […]

[…]

(85) Ako se povreda osobnih podataka ne rješava na odgovarajući način i pravodobno, ona može prouzročiti fizičku, materijalnu ili nematerijalnu štetu pojedincima, kao što su gubitak nadzora nad osobnim podacima ili ograničavanje njihovih prava, diskriminacija, krađa identiteta ili prijevara, financijski gubici, neovlašteni obrnuti postupak pseudonimizacije, šteta za ugled, gubitak povjerljivosti osobnih podataka zaštićenih profesionalnom tajnom ili bilo koju drugu ekonomsku ili društvenu štetu za dotičnog pojedinca. […]

[…]

(146) Voditelj obrade ili izvršitelj obrade trebao bi nadoknaditi svaku štetu koju osoba može pretrpjeti zbog obrade kojom se krši ova Uredba. Voditelj obrade ili izvršitelj obrade trebao bi biti izuzet od odgovornosti ako dokaže da nije ni na koji način odgovoran za štetu. Pojam štete trebalo bi široko tumačiti s obzirom na sudsku praksu Suda tako da se u potpunosti odražavaju ciljevi ove Uredbe. Time se ne dovode u pitanje zahtjevi za naknadu štete koja proizlazi iz kršenja drugih pravila prava Unije ili prava države članice. Obrada kojom se krši ova Uredba također uključuje obradu kojom se krše delegirani i provedbeni akti doneseni u skladu s ovom Uredbom i pravom države članice kojim se razrađuju pravila ove Uredbe. Ispitanici bi trebali dobiti potpunu i učinkovitu naknadu za štetu koju su pretrpjeli. […]”

4 Članak 1. OUZP-a, naslovljen „Predmet i ciljevi”, u stavku 2. određuje:

„Ovom se Uredbom štite temeljna prava i slobode pojedinaca, a posebno njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka.”

5 Članak 4. te uredbe, naslovljen „Definicije”, predviđa:

„Za potrebe ove Uredbe:

1. ‚osobni podaci’ znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‚ispitanik’);

2. ‚obrada’ znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su […] otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;

[…]

7. ‚voditelj obrade' znači fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima određuje svrhe i sredstva obrade osobnih podataka; […]

[…]

10. ‚treća strana' znači fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje nije ispitanik, voditelj obrade, izvršitelj obrade ni osobe koje su ovlaštene za obradu osobnih podataka pod izravnom nadležnošću voditelja obrade ili izvršitelja obrade;

[…]

12. ‚povreda osobnih podataka' znači kršenje sigurnosti koje dovodi do slučajnog ili nezakonitog uništenja, gubitka, izmjene, neovlaštenog otkrivanja ili pristupa osobnim podacima koji su preneseni, pohranjeni ili na drugi način obrađivani;

[…]"

6 Poglavlje II. OUZP-a, naslovljeno „Načela", sadržava članke 5. do 11. te uredbe.

7 Članak 5. navedene uredbe, naslovljen „Načela obrade osobnih podataka", predviđa:

„1. Osobni podaci moraju biti:

(a) zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika (‚zakonitost, poštenost i transparentnost');

(b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama […] (‚ograničavanje svrhe');

(c) primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju (‚smanjenje količine podataka');

[…]

(f) obrađivani na način kojim se osigurava odgovarajuća sigurnost osobnih podataka, uključujući zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade te od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primjenom odgovarajućih tehničkih ili organizacijskih mjera (‚cjelovitost i povjerljivost');

2. Voditelj obrade odgovoran je za usklađenost sa stavkom 1. te je mora biti u mogućnosti dokazati (‚pouzdanost')."

8 Članak 6. iste uredbe, naslovljen „Zakonitost obrade", određuje u svojem stavku 1.:

„Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

(a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;

[…]"

9 Poglavlje III. OUZP-a, naslovljeno „Prava ispitanika", sadržava članke 12. do 23. te uredbe.

10 Članak 17. navedene uredbe, naslovljen „Pravo na brisanje (‚pravo na zaborav'), koji se nalazi u odjeljku 3. tog poglavlja III., naslovljenom „Ispravak i brisanje", u stavku 1. predviđa:

„Ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi brisanje osobnih podataka koji se na njega odnose bez nepotrebnog odgađanja te voditelj obrade ima obvezu obrisati osobne podatke bez nepotrebnog odgađanja ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

[…]

(c) ispitanik uloži prigovor na obradu u skladu s člankom 21. stavkom 1. te ne postoje jači legitimni razlozi za obradu, ili ispitanik uloži prigovor na obradu u skladu s člankom 21. stavkom 2.;

(d) osobni podaci nezakonito su obrađeni;

[…]"

11 Članak 18. iste uredbe, naslovljen „Pravo na ograničenje obrade", koji se također nalazi u tom odjeljku 3., u stavku 1. određuje:

„Ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi ograničenje obrade ako je ispunjeno jedno od sljedećeg:

[…]

(b) obrada je nezakonita i ispitanik se protivi brisanju osobnih podataka te umjesto toga traži ograničenje njihove uporabe;

(c) voditelj obrade više ne treba osobne podatke za potrebe obrade, ali ih ispitanik traži radi postavljanja, ostvarivanja ili obrane pravnih zahtjeva;

[…]"

12 U poglavlju VIII. OUZP-a, naslovljenom „Pravna sredstva, odgovornost i sankcije", nalaze se članci 77. do 84. te uredbe.

13 Članak 77. navedene uredbe odnosi se na „[p]ravo na pritužbu nadzornom tijelu", dok se njezin članak 78. odnosi na „[p]ravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv nadzornog tijela".

14 Člankom 79. te uredbe, naslovljenim „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade", u stavku 1. predviđa se:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu na temelju članka 77., ispitanik ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek ako smatra da su mu zbog obrade njegovih osobnih podataka protivno ovoj Uredbi prekršena njegova prava iz ove Uredbe."

15 U skladu s člankom 82. OUZP-a, naslovljenim „Pravo na naknadu štete i odgovornost”:

„1. Svaka osoba koja je pretrpjela materijalnu ili nematerijalnu štetu zbog kršenja ove Uredbe ima pravo na naknadu od voditelja obrade ili izvršitelja obrade za pretrpljenu štetu.

[…]

3. Voditelj obrade ili izvršitelj obrade izuzet je od odgovornosti na temelju stavka 2. ako dokaže da nije ni na koji način odgovoran za događaj koji je prouzročio štetu.

[…]”

16 Članak 83. te uredbe, naslovljen „Opći uvjeti za izricanje upravnih novčanih kazni”, u stavku 2. predviđa:

„[…] Pri odlučivanju o izricanju upravne novčane kazne i odlučivanju o iznosu te upravne novčane kazne u svakom pojedinom slučaju dužna se pozornost posvećuje sljedećem:

(a) prirodi, težini i trajanju kršenja, uzimajući u obzir narav, opseg i svrhu obrade o kojoj je riječ kao i broj ispitanika i razinu štete koju su pretrpjeli;

(b) ima li kršenje obilježje namjere ili nepažnje;

(c) svakoj radnji koju je voditelj obrade ili izvršitelj obrade poduzeo kako bi ublažio štetu koju su pretrpjeli ispitanici;

[…]

(k) svim ostalim otegotnim ili olakotnim čimbenicima koji su primjenjivi na okolnosti slučaja, kao što su financijska dobit ostvarena kršenjem ili gubici izbjegnuti, izravno ili neizravno, tim kršenjem.”

17 U članku 84. navedene uredbe, naslovljenom „Sankcije”, u stavku 1. navodi se:

„Države članice utvrđuju pravila o ostalim sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe, a posebno na ona kršenja koja ne podliježu upravnim novčanim kaznama na temelju članka 83., te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala njihova provedba. Te sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.”

Njemačko pravo

18 Članak 2. stavak 1. Grundgesetza für die Bundesrepublik Deutschland (Temeljni zakon Savezne Republike Njemačke) od 23. svibnja 1949. (BGBl. 1949. I, str. 1.), u verziji koja se primjenjuje na spor u glavnom postupku, glasi kako slijedi:

„Svatko ima pravo slobodno razvijati svoju osobnost, pod uvjetom da ne ugrožava prava drugih ljudi, ustavni poredak ili moralna načela.”

19 Članak 253. Bürgerliches Gesetzbucha (Građanski zakonik), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: BGB), naslovljen „Nematerijalna šteta”, predviđa:

„(1) Moguće je zahtijevati naknadu neimovinske štete u novcu samo u slučajevima koji su utvrđeni zakonom.

(2) Kada se naknada štete mora platiti na temelju tjelesne povrede, narušavanja zdravlja, slobode ili spolnog samoodređenja, također se može zahtijevati pravična naknada neimovinske štete u novcu.”

20 Člankom 823. BGB-a, naslovljenim „Obveza naknade štete”, određuje se:

„(1) Tko namjerno ili iz nepažnje protuzakonito povrijedi život, tijelo, zdravlje, slobodu, vlasništvo ili neko drugo pravo druge osobe, obvezan joj je nadoknaditi time prouzročenu štetu.

(2) Istu obvezu ima i tko povrijedi zakon namijenjen zaštiti druge osobe. Ako je prema sadržaju zakona povreda tog zakona moguća i bez krivnje, obveza naknade štete postoji samo u slučaju krivnje.”

21 Članak 1004. BGB-a, naslovljen „Tužbe za prestanak povrede i prestanak”, u stavku 1. predviđa:

„Ako je vlasništvo povrijeđeno na drugi način koji nije oduzimanje ili zadržavanje posjeda, vlasnik može zahtijevati od počinitelja uklanjanje povrede. Ako postoji opasnost od daljnjih povreda, vlasnik može podnijeti tužbu za prestanak povrede.”

22 U skladu s odlukom kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, članak 1004. BGB-a primjenjiv je po analogiji u glavnom postupku na povredu apsolutnih prava ili na povredu zakona namijenjenog zaštiti drugih u smislu članka 823. stavka 1. odnosno stavka 2. tog zakonika.

Glavni postupak i prethodna pitanja

23 Tužitelj u glavnom postupku prijavio se, putem internetske profesionalne društvene mreže, za zaposlenje u društvu Quirin Privatbank, osnovanom u skladu s njemačkim pravom. Nakon toga, zaposlenica tog društva koristila se uslugom elektroničke pošte te mreže kako bi trećoj osobi, koja nije bila obuhvaćena tim postupkom zapošljavanja, poslala poruku namijenjenu samo tužitelju iz glavnog postupka, u kojoj ga je obavijestila o odbijanju njegovih zahtjeva u pogledu primitaka od rada te mu je ponudila drugu naknadu (u daljnjem tekstu: predmetna poruka). Ta treća osoba, koja je poznavala tužitelja iz glavnog postupka jer je s njim prethodno radila, proslijedila mu je tu poruku i pitala ga je li tražio posao.

24 Tužitelj u glavnom postupku podnio je Landgerichtu Darmstadt (Zemaljski sud u Darmstadtu, Njemačka) tužbu kojom je tražio da se društvu Quirin Privatbank naloži, s jedne strane, da se suzdrži od svake obrade osobnih podataka koji se ne odnose na njega u vezi s njegovom prijavom kojom bi se ponovilo njihovo neovlašteno otkrivanje nakon slanja predmetne poruke i, s druge strane, da mu isplati naknadu nematerijalne štete koja je nastala zbog tog događaja. Tvrdio je, u biti, da je ta šteta posljedica njegove zabrinutosti koja proizlazi iz činjenice da barem trećina osoba koje ga poznaju i rade u istom stručnom sektoru te mogu prenijeti te povjerljive podatke bivšim ili potencijalnim poslodavcima uživa prednost u odnosu na njega u mogućoj situaciji tržišnog natjecanja za zapošljavanje i razumije poniženje koje je osjećao tijekom neuspješnih pregovora o plaći.

25 Presudom od 26. svibnja 2020. prvostupanjski sud naložio je društvu Quirin Privatbank da se suzdrži od radnji navedenih u zahtjevu i da tužitelju iz glavnog postupka isplati naknadu štete u iznosu od 1000 eura, uvećanu za kamate. Društvo Quirin Privatbank podnijelo je žalbu protiv te presude.

26 Presudom od 2. ožujka 2022. Oberlandesgericht Frankfurt (Visoki zemaljski sud u Frankfurtu, Njemačka) djelomično je preinačio navedenu presudu. Smatrao je da tužitelj iz glavnog postupka ima pravo, na temelju članka 17. stavka 1. OUZP-a, zahtijevati da se društvo Quirin Privatbank u budućnosti suzdrži od obrade njegovih osobnih podataka u obliku sličnom predmetnoj poruci i da u tom pogledu postoji opasnost od ponavljanja. Suprotno tomu, odbio je zahtjev za naknadu štete na temelju članka 82. te uredbe uz obrazloženje da je točno da je došlo do povrede pravila o zaštiti osobnih podataka zbog prosljeđivanja takvih podataka trećoj osobi na koju se ti podaci ne odnose, ali tužitelj iz glavnog postupka ipak nije podnio dokaz o konkretnoj šteti i jer se, čak i pod pretpostavkom da je on pretrpio poniženje, to prosljeđivanje ne može kvalificirati kao nematerijalna šteta.

27 Tužitelj u glavnom postupku i društvo Quirin Privatbank podnijeli su reviziju pred Bundesgerichtshofom (Savezni vrhovni sud, Njemačka), sudom koji je uputio zahtjev. Prvi pred tim sudom ostaje pri svojim prvotnim zahtjevima, dok drugi zahtijeva da se oni u cijelosti odbiju.

28 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su postupci koje osporava tužitelj iz glavnog postupka obuhvaćeni područjem primjene OUZP-a. Navodi da ti postupci predstavljaju „obradu” „osobnih podataka” „ispitanika” i da društvo Quirin Privatbank ima svojstvo „voditelja obrade” u smislu članka 4. točaka 1., 2. i 7. te uredbe. Prema njegovu mišljenju, nesporno je da su navedenim postupcima, koji su u obliku neovlaštenog prijenosa takvih podataka „trećim osobama” u smislu članka 4. točke 10. OUZP-a, povrijeđene odredbe te uredbe i da su nezakoniti na temelju njezina članka 6. stavka 1., osobito zato što tužitelj iz glavnog postupka na to nije pristao.

29 Taj se sud pita, kao prvo, dodjeljuje li se OUZP-om osobi čiji su osobni podaci nezakonito obrađeni pravo da od voditelja obrade zahtijeva da se suzdrži od ponavljanja te obrade, čak i ako ta osoba ne zatraži brisanje svojih podataka. Uzimajući u obzir nacionalnu sudsku praksu i rasprave u pravnoj teoriji o tom pitanju, navedeni sud želi znati može li to pravo, za koje pojašnjava da se provodi isključivo preventivno, proizlaziti iz članka 17. te uredbe, koji se odnosi na pravo na takvo brisanje, iz njezina članka 18., koji se odnosi na pravo na ograničenje obrade, iz članka 79. navedene uredbe, koji se odnosi na pravo na djelotvoran pravni lijek protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade, ili iz bilo koje druge odredbe te uredbe.

30 Kao drugo, u slučaju potvrdnog odgovora na ta pitanja, sud koji je uputio zahtjev namjerava utvrditi, s obzirom na vlastitu sudsku praksu koja se temelji na članku 2. Temeljnog zakona Savezne Republike Njemačke i na zajedničkoj primjeni članaka 823. i 1004. BGB-a, s jedne strane, je li takvo pravo da se od voditelja obrade zahtijeva da se suzdrži od daljnje povrede OUZP-a uvjetovano postojanjem opasnosti od ponavljanja i, s druge strane, treba li potonju, ovisno o slučaju, pretpostaviti s obzirom na prvotnu povredu.

31 Kao treće, u suprotnom slučaju, u slučaju negativnog odgovora na dva dijela svojeg prvog pitanja, taj sud želi znati proizlazi li iz zajedničkog tumačenja članaka 79. i 84. OUZP-a, koji se odnose na pravo na djelotvoran pravni lijek protiv voditelja obrade i na sankcije u slučaju povrede te uredbe, da je sud države članice ovlašten naložiti voditelju obrade takav prestanak povrede na temelju nacionalnih odredbi, pri čemu se ispitaniku dodjeljuju prava predviđena u člancima 17., 18. i 82. navedene uredbe.

32 Kao četvrto, sud koji je uputio zahtjev pita se o uvjetima kojima podliježe pravo na naknadu štete na temelju članka 82. stavka 1. OUZP-a, u vezi s njegovim uvodnim izjavama 75. i 85. Konkretnije, pita se na temelju kojih se elemenata može utvrditi „nematerijalna šteta” u smislu tog članka 82. stavka 1. u slučaju u kojem se dotična osoba poziva samo na negativne osjećaje, koji su, prema mišljenju tog suda, obuhvaćeni općim rizicima svakodnevnog života.

33 Kao peto, navedeni se sud pita treba li težinu pogreške koju je počinio voditelj obrade uzeti u obzir prilikom procjene naknade nematerijalne štete koja se duguje na temelju članka 82. stavka 1. OUZP-a. Pojašnjava da u njemačkom pravu novčana naknada nematerijalne štete zahtijeva da se uzme u obzir, među ostalim, težina krivnje počinitelja štete jer ta naknada istodobno ispunjava funkciju naknade štete koju je pretrpjela oštećena osoba i funkciju zadovoljstva ta osoba ima u odnosu na počinitelja štete, u skladu sa sudskom praksom koja se odnosi na članak 253. BGB-a.

34 Kao šesto, u slučaju potvrdnog odgovora na jedan od dvaju dijelova prvog pitanja ili trećeg pitanja, sud koji je uputio zahtjev želi znati je li pravo ispitanika da se suzdrži od nove povrede OUZP-a relevantan kriterij za smanjenje ili čak isključivanje naknade nematerijalne štete na temelju članka 82. stavka 1. te uredbe, kao što je to moguće na temelju njemačkog prava.

35 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. (a) Treba li članak 17. OUZP-a tumačiti na način da ispitanik čije je osobne podatke voditelj obrade nezakonito otkrio prosljeđivanjem ima pravo zatražiti da se voditelju obrade naloži prestanak ponovnog nezakonitog prosljeđivanja tih podataka ako od voditelja obrade ne zahtijeva brisanje podataka?
(b) Može li takvo pravo na prestanak povrede (također) proizlaziti iz članka 18. OUZP-a ili neke druge odredbe OUZP-a?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na [prvo pitanje, točku (a) i/ili (b)]:
(a) Postoji li pravo na prestanak povrede koje se temelji na pravu Unije samo ako postoji opasnost od budućih daljnjih povreda prava ispitanika koja proizlaze iz OUZP-a (opasnost od ponavljanja povrede)?
(b) Pretpostavlja li se eventualno da postoji opasnost od ponavljanja povrede zbog već postojeće povrede OUZP-a?

3. U slučaju negativnog odgovora [na prvo pitanje točku (a) i točku (b)]:

treba li članak 84. u vezi s člankom 79. OUZP-a tumačiti na način da se njima nacionalnom sudu dopušta da ispitaniku čije je osobne podatke voditelj obrade nezakonito otkrio prosljeđivanjem uz naknadu materijalne ili nematerijalne štete na temelju članka 82. OUZP-a te prava koja proizlaze iz članaka 17. i 18. OUZP-a prizna pravo da zatraži da se voditelju obrade naloži prestanak ponovnog nezakonitog prosljeđivanja tih podataka u skladu s odredbama nacionalnog prava?

4. Treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da su za pretpostavku postojanja nematerijalne štete u smislu te odredbe dovoljni samo negativni osjećaji, poput nezadovoljstva, ljutnje, frustriranosti, zabrinutosti i straha, koji su sami po sebi obuhvaćeni općim životnim rizikom i često se svakodnevno doživljavaju? Suprotno tomu, je li za pretpostavku postojanja štete uz te osjećaje potrebno to da je pojedincu o kojem je riječ nastala dodatna šteta?

5. Treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da je stupanj krivnje voditelja obrade ili izvršitelja obrade odnosno njegovih zaposlenika relevantan kriterij prilikom određivanja iznosa nematerijalne štete koju je potrebno nadoknaditi?

6. U slučaju potvrdnog odgovora na [na prvo pitanje točku (a) ili (b) ili treće pitanje]:

   treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da se okolnost da ispitanik uz pravo na naknadu štete ima pravo i na prestanak povrede može uzeti u obzir kao kriterij za smanjenje prava prilikom određivanja iznosa nematerijalne štete koju je potrebno nadoknaditi?"

O prethodnim pitanjima

Prvo do trećeg pitanja

36 Svojim prvim, drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li odredbe OUZP-a tumačiti na način da se njima u korist ispitanika na kojeg se odnosi nezakonita obrada osobnih podataka, u slučaju da ta osoba ne zahtijeva brisanje njezinih podataka, predviđa pravno sredstvo pred sudom koje joj omogućuje da preventivno ishodi da se voditelju obrade naloži da u budućnosti ne provede novu nezakonitu obradu i, u slučaju niječnog odgovora, da te odredbe sprečavaju države članice da predvide takvo pravno sredstvo u svojim pravnim porecima.

37 Uvodno valja podsjetiti na to da pri tumačenju odredbe prava Unije u obzir treba uzeti ne samo njezin tekst nego i njezin kontekst te ciljeve propisa kojeg je dio (presuda od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 52. i navedena sudska praksa).

38 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da se OUZP temelji na postojanju prava priznatog svakoj fizičkoj osobi na zaštitu u vezi s obradom osobnih podataka koji se na nju odnose. Ta zaštita predstavlja temeljno pravo, utvrđeno u članku 8. stavku 1. Povelje, na koje se upućuje u uvodnoj izjavi 1. te uredbe. Cilj jamčenja djelotvornosti tog temeljnog prava, osiguravanjem visoke i jednake razine zaštite u svim državama članicama, temelj je primjene navedene uredbe, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. i uvodne izjave 10. (vidjeti u tom smislu presude od 5. listopada 2023., Ministerstvo zdravotnictví (Mobilna aplikacija Covid-19), C-659/22, EU:C:2023:745, t. 28.; od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 28. i od 3. travnja 2025., Ministerstvo zdravotnictví (Podaci o zastupniku pravne osobe), C-710/23, EU:C:2025:231, t. 29.).

39 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, svaka obrada osobnih podataka mora poštovati načela kojima se uređuje obrada takvih podataka, kao i prava „ispitanika", u smislu članka 4. točke 1. OUZP-a, koja su navedena u poglavljima II. i III. te uredbe. Konkretno, mora biti u skladu s načelima koja se odnose na obradu tih podataka predviđenima u članku 5. navedene uredbe i ispunjavati uvjete zakonitosti obrade navedene u njezinu članku 6. (vidjeti u tom smislu presude od 19. prosinca 2024., K GmbH (Obrada osobnih podataka zaposlenika), C-65/23, EU:C:2024:1051, t. 46. i od 3. travnja 2025., Ministerstvo zdravotnictví (Podaci o zastupniku pravne osobe), C-710/23, EU:C:2025:231, t. 33.).

40 Kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 32., 34. i 38. svojeg mišljenja, članak 8. Povelje u stavku 1. propisuje pravo na zaštitu osobnih podataka, ali i u stavku 2. nalaže da se ti podaci obrađuju uz poštovanje određenih uvjeta, o čemu ovisi zakonitost obrade o kojoj je riječ.

Isto tako, obveze navedene u poglavlju II. OUZP-a, koje ima voditelj obrade, nisu povezane s posebnim pravima predviđenima tom uredbom, koja se dodjeljuju ispitanicima. Stoga potonji imaju pravo na zakonitu obradu svojih osobnih podataka, što je posljedica opće obveze tog voditelja da takve podatke ne obrađuje na način koji nije u skladu sa zahtjevima navedene uredbe.

41 Kao drugo, Sud je u više navrata presudio da pravo Unije, uključujući odredbe Povelje, nema za učinak to da prisiljava države članice na uvođenje pravnih lijekova različitih od onih utvrđenih nacionalnim pravom, osim ako iz opće strukture predmetnog nacionalnog pravnog poretka proizlazi da ne postoji nijedan pravni lijek u sudskom postupku koji osigurava, makar posredno, poštovanje prava koja osobe imaju na temelju prava Unije (presuda od 8. svibnja 2025., Barało, C-530/23, EU:C:2025:322, t. 99. i navedena sudska praksa).

42 U ovom slučaju najprije valja istaknuti da se situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku ne odnosi na mogućnost nacionalnog suda da donese privremene mjere, nego na eventualnu mogućnost da ispitanik preventivnom sudskom tužbom ishodi meritum naloga kojim se voditelju obrade zabranjuje da počini novu povredu tih prava.

43 U tom pogledu valja istaknuti da OUZP ne sadržava odredbe kojima se izričito ili prešutno predviđa da ispitanik ima pravo, kao što to predviđa sud koji je uputio zahtjev, na to da mu se, u okviru sudskog postupka, voditelj obrade osobnih podataka preventivno obveže da će se u budućnosti suzdržati od povrede odredbi te uredbe, konkretnije u obliku ponavljanja nezakonite obrade. Konkretno, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točkama 54. do 69. svojeg mišljenja, takvo se pravo ne može izvesti ni iz članka 17. navedene uredbe ni iz njezina članka 18.

44 Kad je riječ o poglavlju VIII. OUZP-a, valja podsjetiti na to da se tim poglavljem uređuju, među ostalim, pravna sredstva koja omogućuju zaštitu prava ispitanika kada su osobni podaci koji se na njega odnose predmet obrade koja je navodno u suprotnosti s odredbama te uredbe. Zaštitu tih prava konkretno može izravno zahtijevati ispitanik, u skladu s člancima 77. do 79. navedene uredbe, kojima se uređuju različita pravna sredstva koja ta osoba može koristiti istodobno i neovisno (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 47. i navedenu sudsku praksu i od 30. travnja 2025., Inspektorat kam Visshia sadeben savet, C-313/23, C-316/23 i C-332/23, EU:C:2025:303, t. 128. i navedenu sudsku praksu).

45 Iz teksta odredbi poglavlja VIII. OUZP-a proizlazi da nijedna od njih ne obvezuje države članice da predvide preventivni pravni lijek poput onog opisanog u točki 42. ove presude. Konkretno, tekst članka 79. stavka 1. te uredbe ograničava se na propisivanje da, ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, svaki ispitanik ima pravo na djelotvoran pravni lijek ako smatra da su mu zbog obrade njegovih osobnih podataka protivno toj uredbi prekršena njegova prava iz navedene uredbe. Tekstom te odredbe ne nalaže se državama članicama da predvide poseban pravni lijek koji omogućuje da se tužbom pred sudom preventivno ishodi nalog za prestanak povrede poput onoga koji je predvidio sud koji je uputio zahtjev.

46 Budući da, s obzirom na tekst odredbi poglavlja VIII. OUZP-a i, osobito, na priznavanje, na temelju njegova članka 79. stavka 1., prava svakog ispitanika na djelotvoran pravni lijek ako smatra da su mu zbog obrade njegovih osobnih podataka protivno navedenoj uredbi povrijeđena njegova prava iz te uredbe, „ne dovodeći u pitanje” druga upravna ili sudska pravna sredstva, valja smatrati da države članice nisu spriječene predvidjeti takav preventivni pravni lijek kako bi se voditelju obrade naložilo da se suzdrži od svake daljnje povrede tih prava (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 53.).

47 U tom pogledu valja naglasiti da, iako se OUZP-om nastoji osigurati usklađivanje nacionalnih zakonodavstava o zaštiti osobnih podataka koje je u načelu potpuno, nekoliko odredbi navedene uredbe ipak izričito otvara mogućnost državama članicama da predvide dodatna, stroža ili odstupajuća nacionalna pravila koja im ostavljaju marginu prosudbe o načinu na koji se te odredbe mogu primijeniti („odstupajuće klauzule”) (presuda od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 57. i navedena sudska praksa).

48 Točno je da odredbe poglavlja VIII. OUZP-a posebno ne sadržavaju takvu odredbu o pokretanju postupka kojom se državama članicama izričito dopušta da predvide mogućnost da ispitanik koji želi spriječiti voditelja obrade da povrijedi materijalne odredbe te uredbe podnese pravni lijek kako bi se u odnosu na njega ishodio nalog za prestanak povrede u tom smislu. Međutim, zakonodavac Unije nije nastojao provesti iscrpno usklađivanje dostupnih pravnih sredstva u slučaju povrede odredbi navedene uredbe i, osobito, nije isključio takvu mogućnost podnošenja pravnog sredstva (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 59. i 60.).

49 To tumačenje potvrđuju ciljevi koji se nastoje postići OUZP-om. Naime, kao što je to navedeno u njezinoj uvodnoj izjavi 10., cilj je te uredbe, među ostalim, osiguranje postojane i visoke razine zaštite pojedinaca u vezi s obradom njihovih osobnih podataka. Usto, u uvodnoj izjavi 11. navedene uredbe posebno se navodi da djelotvorna zaštita tih podataka zahtijeva jačanje prava ispitanika i obveza onih koji obrađuju i određuju obradu podataka (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 61.).

50 Međutim, mogućnost da ispitanik podnese pravno sredstvo kako bi se voditelju obrade naložilo da se u budućnosti suzdrži od povrede materijalnih odredbi OUZP-a ne ugrožava te ciljeve, nego ona, naprotiv, može ojačati koristan učinak tih odredbi i stoga visoku razinu zaštite ispitanika u pogledu obrade njihovih osobnih podataka, na koju se odnosi ta uredba. Stoga se odredbama poglavlja VIII. OUZP-a ne protivi nacionalni propis kojim se ispitaniku daje takva mogućnost preventivnog pravnog sredstva (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 62. i 73.).

51 Iz toga slijedi da se OUZP-u ne protivi to da pravo na pravno sredstvo kojim se nastoji ishoditi nalog kojim se omogućuje sprečavanje eventualnog počinjenja povrede materijalnih odredbi te uredbe, osobito mogućim ponavljanjem nezakonite obrade, bude dostupno na temelju odredbi prava države članice koje se primjenjuju pred nacionalnim sudom pred kojim se vodi postupak.

52 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo, drugo i treće pitanje valja odgovoriti tako da odredbe OUZP-a treba tumačiti na način da se njima u korist ispitanika na kojeg se odnosi nezakonita obrada osobnih podataka, u slučaju da ta osoba ne zahtijeva brisanje njezinih podataka, ne predviđa pravno sredstvo pred sudom koje joj omogućuje da preventivno ishodi da se voditelju obrade naloži da u budućnosti ne provede novu nezakonitu obradu. Međutim, te odredbe ne sprečavaju države članice da predvide takvo pravno sredstvo u svojim pravnim porecima.

Četvrto pitanje

53 Svojim četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da pojam „nematerijalna šteta” iz te odredbe obuhvaća negativne osjećaje ispitanika nakon neovlaštenog prijenosa njegovih osobnih podataka trećoj osobi, kao što su strah ili nezadovoljstvo, do kojih je došlo gubitkom nadzora nad tim podacima, njihovom potencijalnom zlouporabom ili povredom njegova ugleda.

54 Valja podsjetiti na to da se člankom 82. stavkom 1. OUZP-a predviđa da svaka osoba koja je pretrpjela materijalnu ili nematerijalnu štetu zbog kršenja te uredbe ima pravo na naknadu od voditelja obrade ili izvršitelja obrade za pretrpljenu štetu.

55 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, s obzirom na to da u članku 82. stavku 1. OUZP-a ne postoji nikakvo upućivanje na nacionalno pravo država članica, pojam „nematerijalna šteta” u smislu te odredbe valja definirati autonomno i ujednačeno, svojstveno pravu Unije (vidjeti u tom smislu presude od 25. siječnja 2024., MediaMarktSaturn, C-687/21, EU:C:2024:72, t. 64. i od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 139. i navedenu sudsku praksu).

56 U tom pogledu, Sud je u više navrata presudio, osobito s obzirom na uvodne izjave 75., 85. i 146. OUZP-a, da obična povreda te uredbe nije dovoljna za dodjelu prava na naknadu štete na temelju njezina članka 82. stavka 1. Postojanje materijalne ili nematerijalne „štete” ili „štete” koja je bila „pretrpljena”, povrede odredaba navedene uredbe kao i uzročne veze između te štete i te povrede tri su kumulativna, nužna i dovoljna uvjeta za to pravo na naknadu štete. Stoga je osoba o kojoj je riječ koja zahtijeva naknadu nematerijalne štete na temelju tog članka 82. stavka 1. dužna dokazati ne samo povredu te uredbe nego i da joj je ta povreda stvarno prouzročila takvu štetu (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., Österreichische Post (Nematerijalna šteta u vezi s obradom osobnih podataka), C-300/21, EU:C:2023:370, t. 32., 33., 37. i 42.; od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 140. do 142. i od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 24. i 25.).

57 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev navodi da se tužitelj iz glavnog postupka u biti poziva, na temelju nematerijalne štete za koju tvrdi da ju je pretrpio zbog povrede OUZP-a o kojoj je riječ, „na strah od prijenosa podataka trećim osobama koje rade u istom sektoru, na činjenicu da je osoba znala za informacije u pogledu kojih je odluka u načelu stroga [kao i] na poniženje povezano s odbijanjem njezinih zahtjeva u pogledu primitaka od rada i na činjenicu da treće osobe znaju za to.” Taj sud želi znati jesu li „negativni osjećaji, kao što su nelagoda, uznemirenost, nezadovoljstvo, zabrinutost i strah”, koje kvalificira kao „opće rizike svojstvene životu”, dovoljni za utvrđivanje postojanja „nematerijalne štete” u smislu članka 82. te uredbe ili je potrebno da je dotična osoba pretrpjela štetu koja nadilazi te osjećaje.

58 U tom pogledu, kao prvo, iz sudske prakse Suda proizlazi da se članku 82. stavku 1. OUZP-a protivi nacionalno pravilo ili praksa koji naknadu nematerijalne štete u smislu te odredbe uvjetuju time da je šteta koju je pretrpio ispitanik dosegnula određeni stupanj ozbiljnosti. Navedenom se odredbom ne zahtijeva da nematerijalna šteta koju navodi ispitanik mora dosegnuti „najniži prag” kako bi se mogla naknaditi (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., Österreichische Post (Nematerijalna šteta u vezi s obradom osobnih podataka), C-300/21, EU:C:2023:370, t. 51. i od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 147. i 149.).

59 Kao drugo, kao što je to Europska komisija istaknula u svojim pisanim očitovanjima, situacije, kao što su one na koje se poziva u glavnom postupku, koje se odnose na „štetu nanesene ugledu” koja proizlazi iz povrede osobnih podataka ili „gubitka nadzora” nad takvim podacima, izričito se nalaze među primjerima moguće štete koji su navedeni u uvodnim izjavama 75. i 85. OUZP-a.

60 Konkretno, Sud je naglasio da iz oglednog popisa primjera „šteta” koje ispitanici mogu pretrpjeti, a koji se nalazi u prvoj rečenici uvodne izjave 85. OUZP-a, proizlazi da je zakonodavac Unije namjeravao uključiti u ta dva pojma osobito puki „gubitak nadzora” nad vlastitim osobnim podacima, kao posljedica povrede te uredbe, iako nije došlo do konkretne zlouporabe podataka o kojima je riječ. Takav gubitak nadzora može biti dovoljan za nastanak „nematerijalne štete” u smislu članka 82. stavka 1. navedene uredbe, pod uvjetom da ispitanik dokaže da je stvarno pretrpio takvu štetu, koliko god ona mala bila, pri čemu se tim pojmom „nematerijalna šteta” ne zahtijeva dokazivanje postojanja dodatnih opipljivih negativnih posljedica (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 145., 150. i 156. i navedenu sudsku praksu).

61 Kao treće, Sud je već presudio da bojazan, koju osjeća ispitanik, da će se njegovi osobni podaci zloupotrijebiti u budućnosti, nakon povrede OUZP-a, sama po sebi može predstavljati „nematerijalnu štetu” u smislu članka 82. stavka 1. te uredbe, pod uvjetom da je ta bojazan, s negativnim posljedicama, propisno dokazana, što je na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak da provjeri (vidjeti u tom smislu presude od 20. lipnja 2024., PS (Pogrešna adresa), C-590/22, EU:C:2024:536, t. 32., 35. i 36. i od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 143., 144. i 155. i navedenu sudsku praksu).

62 Stoga, iako osjećaji koje navodi sud koji je uputio zahtjev, osobito strah ili nezadovoljstvo, osim toga mogu biti dio općih rizika svojstvenih svakodnevnom životu, kao što to sam taj sud ističe, takvi negativni osjećaji mogu predstavljati „nematerijalnu štetu” u smislu članka 82. stavka 1. OUZP-a, pod uvjetom da, u skladu sa zahtjevom uzročne veze na koji se podsjeća u točki 56. ove presude, ispitanik dokaže da ima takve osjećaje, uključujući njihove negativne posljedice, upravo zbog predmetne povrede te uredbe, kao što je neovlašteno prenošenje njegovih osobnih podataka trećoj osobi, što dovodi do opasnosti od njihove zlouporabe, što je na nacionalnim sudovima pred kojima se vodi postupak da ocijene.

63 Kao četvrto i posljednje, to je tumačenje u skladu s tekstom članka 82. stavka 1. OUZP-a, u vezi s uvodnim izjavama 85. i 146. te uredbe, u kojima se poziva na široko tumačenje pojma „nematerijalna šteta” u smislu tog članka 82. stavka 1. Usto, ono je potkrijepljeno ciljem navedene uredbe, koji proizlazi iz njezina članka 1. i uvodnih izjava 1. i 10., a to je osiguravanje visoke razine zaštite pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka (vidjeti po analogiji presude od 14. prosinca 2023., Gemeinde Ummendorf, C-456/22, EU:C:2023:988, t. 19. i 20. i od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 144. i 146.).

64 S obzirom na prethodno navedeno, na četvrto pitanje valja odgovoriti tako da članak 82. stavak 1. OUZP-a treba tumačiti na način da pojam „nematerijalna šteta” iz te odredbe obuhvaća negativne osjećaje ispitanika nakon neovlaštenog prijenosa njegovih osobnih podataka trećoj osobi, kao što su strah ili nezadovoljstvo, do kojih je došlo gubitkom nadzora nad tim podacima, njihovom potencijalnom zlouporabom ili povredom njegova ugleda, pod uvjetom da ispitanik dokaže takve osjećaje, uključujući njihove negativne posljedice, zbog predmetne povrede te uredbe.

Peto pitanje

65 Svojim petim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da se njime dopušta da se stupanj krivnje voditelja obrade uzme u obzir u svrhu naknade nematerijalne štete na temelju tog članka 82. stavka 1.

66 U tom pogledu iz sudske prakse Suda proizlazi da, s obzirom na to da OUZP ne sadržava odredbe čiji je cilj utvrditi pravila o određivanju naknade štete koju na temelju prava na naknadu štete utvrđenog u članku 82. te uredbe, nacionalni sudovi u tu svrhu moraju primijeniti nacionalna pravila svake države članice o opsegu novčane naknade, pod uvjetom da se poštuju načela ekvivalentnosti i djelotvornosti prava Unije (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., Österreichische Post (Nematerijalna šteta u vezi s obradom osobnih podataka), C-300/21, EU:C:2023:370, t. 54. i 59. i od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 32.).

67 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev pita se može li se stupanj krivnje počinitelja štete, koji je u njemačkom pravu predviđen za procjenu novčane naknade nematerijalne štete, primijeniti i u pogledu naknade nematerijalne štete na temelju članka 82. OUZP-a.

68 Iz presuda Suda, od kojih su neke donesene nakon upućivanja ovog zahtjeva za prethodnu odluku, proizlazi da na to peto pitanje valja odgovoriti niječno.

69 Naime, Sud je presudio da su, s obzirom na kompenzacijsku funkciju prava na naknadu štete predviđenog člankom 82. OUZP-a, nacionalni sudovi dužni osigurati „cjelovitu i djelotvornu” naknadu pretrpljene štete, kao što se to navodi u uvodnoj izjavi 146. te uredbe, a da pritom u svrhu takve potpune naknade nije potrebno naložiti plaćanje naknade štete u svrhu kažnjavanja (vidjeti u tom smislu presude od 4. svibnja 2023., Österreichische Post (Nematerijalna šteta u vezi s obradom osobnih podataka), C-300/21, EU:C:2023:370, t. 57. i 58. i od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 34.).

70 Za razliku od onoga što se člankom 83. OUZP-a predviđa za upravne novčane kazne, čiji se kriteriji ne primjenjuju *mutatis mutandis* u okviru članka 82. te uredbe, pravo na naknadu štete predviđeno tim člankom 82., osobito u slučaju nematerijalne štete, ispunjava isključivo kompenzacijsku funkciju jer novčana naknada koja se temelji na navedenom članku 82. mora omogućiti da se u potpunosti nadoknadi šteta koja je konkretno pretrpljena zbog povrede navedene uredbe, a ne odvraćajuću ili kaznenu funkciju (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 153. i od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 39. do 41.).

71 Stoga, s jedne strane, utvrđivanje odgovornosti voditelja obrade na temelju članka 82. OUZP-a uvjetovano je postojanjem njegove krivnje koja se presumira, osim ako on ne dokaže da nije ni na koji način odgovoran za događaj koji je prouzročio štetu, i, s druge strane, tim se člankom 82. ne zahtijeva da se stupanj ozbiljnosti te krivnje uzme u obzir prilikom određivanja iznosa naknade nematerijalne štete dodijeljene na temelju navedenog članka (presuda od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 154.).

72 Konkretnije, isključivo kompenzacijskoj funkciji prava na naknadu štete utvrđenog člankom 82. stavkom 1. OUZP-a protivi se to da se u svrhu naknade štete na toj osnovi uzme u obzir stupanj težine povrede i moguću namjeru voditelja obrade pri počinjenju povrede te uredbe. Iz toga slijedi da se u okviru te odredbe stav i motivacija voditelja obrade ne mogu uzeti u obzir kako bi

se, ovisno o slučaju, ispitaniku dodijelila naknada koja je manja od štete koju je on konkretno pretrpio, bilo u pogledu iznosa ili oblika te naknade (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 42. do 45. i navedenu sudsku praksu).

73 S obzirom na prethodno navedeno, na peto pitanje valja odgovoriti tako da članak 82. stavak 1. OUZP-a treba tumačiti na način da mu se protivi to da se stupanj krivnje voditelja obrade uzme u obzir u svrhu procjene naknade nematerijalne štete na temelju tog članka.

Šesto pitanje

74 Šesto pitanje postavlja se u slučaju da Sud potvrdno odgovori na jedan od dijelova prvog pitanja ili na treće pitanje, odnosno ako u biti treba smatrati da je pravo zahtijevati da se voditelj obrade u budućnosti suzdrži od nove povrede osobnih podataka ispitaniku izravno priznato OUZP-om na temelju njegovih odredbi ili primjenom nacionalnih odredbi koja je dopuštena tom uredbom. Uzimajući u obzir zajednički odgovor na prvo, drugo i treće pitanje iz točke 52. ove presude, na to šesto pitanje valja odgovoriti.

75 Kako bi pojasnio predmet potonjeg pitanja, sud koji je uputio zahtjev navodi da se, u skladu s njemačkim pravom i vlastitom sudskom praksom, okolnost da je osoba koja je pretrpjela nematerijalnu štetu zatražila ili čak ishodila da njezin počinitelj bude prisiljen suzdržati se od novih štetnih radnji može uzeti u obzir kako bi se smanjila ili čak isključila novčana naknada na temelju te štete. Želi znati može li se taj kriterij za ocjenu naknade štete primijeniti i u kontekstu OUZP-a, osobito s obzirom na načelo djelotvornosti prava Unije i, ako može, u kojoj mjeri.

76 Stoga sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članak 82. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da se okolnost da je ispitanik na temelju primjenjivog nacionalnog prava ishodio nalog za prestanak povrede te uredbe, koji se može istaknuti protiv voditelja obrade, može uzeti u obzir kako bi se smanjio opseg novčane naknade nematerijalne štete koja se duguje na temelju tog članka 82. stavka 1. ili čak kako bi se nadomjestila ta naknada.

77 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, kao što je to navedeno u točki 66. ove presude, OUZP ne sadržava odredbe kojima se definiraju pravila za procjenu naknade štete koja se duguje na temelju članka 82. te uredbe, tako da nacionalni sudovi u tu svrhu moraju primijeniti nacionalna pravila svake države članice o opsegu novčane naknade, pod uvjetom poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti prava Unije.

78 Konkretno, valja naglasiti da kriteriji za procjenu naknade štete koja se duguje u kontekstu pravnih sredstava za zaštitu prava koja pojedinci imaju na temelju članka 82. OUZP-a, koji su utvrđeni u okviru pravnog poretka svake države članice, moraju omogućiti osiguranje cjelovite i djelotvorne naknade štete koju je ispitanik pretrpio zbog povrede te uredbe (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2024., Agencija po vpisvanijata, C-200/23, EU:C:2024:827, t. 152. i od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 34. i navedenu sudsku praksu).

79 Sud je već priznao da, u granicama koje proizlaze iz načela djelotvornosti, određene okolnosti mogu utjecati na ocjenu naknade štete koja se duguje na temelju članka 82. OUZP-a, osobito kako bi se ograničila ta naknada. Sud je presudio da, s obzirom na to da šteta koju je pretrpio ispitanik nije ozbiljna, nacionalni sud toj osobi može dodijeliti minimalnu naknadu štete, pod uvjetom da se niskim iznosom tako dodijeljene naknade štete u potpunosti naknađuje ta šteta, što

je na tom sudu da provjeri. Isto tako, pružanje isprike može predstavljati odgovarajuću naknadu nematerijalne štete na temelju tog članka 82., osobito ako nije moguće ponovno uspostaviti stanje koje je prethodilo nastanku te štete, pod uvjetom da se tim oblikom naknade štete, ako je predviđen nacionalnim pravom, može u potpunosti nadoknaditi takva šteta (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, t. 35. do 37. i navedenu sudsku praksu).

80 U ovom se slučaju postavljenim pitanjem nastoji utvrditi može li nacionalni sud u području primjene članka 82. OUZP-a uzeti u obzir činjenicu da se ispitaniku izdaje nalog za prestanak povrede kako bi smanjio naknadu štete koja se toj osobi može dodijeliti na ime nematerijalne štete, tako da bi taj sud u praksi naložio naknadu takve štete djelomično u novčanom obliku i djelomično u obliku tog naloga, odnosno samo u potonjem obliku.

81 Međutim, iz sudske prakse navedene u točkama 78. i 79. ove presude proizlazi da se za oblik naknade štete predviđen primjenjivim nacionalnim pravom može smatrati da je u skladu s OUZP-om samo ako se tim oblikom poštuju načela ekvivalentnosti i djelotvornosti prava Unije, što osobito pretpostavlja da se njime može osigurati cjelovita i djelotvorna naknada štete koju je pretrpio ispitanik.

82 Konkretno, naknada štete koja se duguje na temelju članka 82. te uredbe ne može se dodijeliti u obliku, djelomično ili u cijelosti, naloga za prestanak povrede jer pravo na naknadu štete predviđeno tim člankom 82. ispunjava isključivo kompenzacijsku funkciju, kao što je to navedeno u točki 70. ove presude, dok nalog za prestanak povrede protiv počinitelja štete ima isključivo preventivnu svrhu. Naime, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 86. svojeg mišljenja, takvim nalogom nastoji se spriječiti ponavljanje ponašanja koja su uzrokovala štetu kako bi se izbjegao nastanak nove štete, ali se njime ne nadoknađuju ona koju je ispitanik već pretrpio.

83 S obzirom na prethodno navedeno, na šesto pitanje valja odgovoriti tako da članak 82. stavak 1. OUZP-a treba tumačiti na način da se okolnost da je ispitanik na temelju primjenjivog nacionalnog prava ishodio nalog za prestanak povrede te uredbe, koji se može istaknuti protiv voditelja obrade, može uzeti u obzir kako bi se smanjio opseg novčane naknade nematerijalne štete koja se duguje na temelju tog članka ili čak kako bi se nadomjestila ta naknada.

Troškovi

84 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Odredbe Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)**

treba tumačiti na način da se njima:

u korist ispitanika na kojeg se odnosi nezakonita obrada osobnih podataka, u slučaju da ta osoba ne zahtijeva brisanje njezinih podataka, ne predviđa pravno sredstvo pred sudom koje joj omogućuje da preventivno ishodi da se voditelju obrade naloži da u budućnosti ne provede novu nezakonitu obradu. Međutim, te odredbe ne sprečavaju države članice da predvide takvo pravno sredstvo u svojim pravnim porecima.

2. **Članak 82. stavak 1. Uredbe 2016/679**

treba tumačiti na način da:

pojam „nematerijalna šteta” iz te odredbe obuhvaća negativne osjećaje ispitanika nakon neovlaštenog prijenosa njegovih osobnih podataka trećoj osobi, kao što su strah ili nezadovoljstvo, do kojih je došlo gubitkom nadzora nad tim podacima, njihovom potencijalnom zlouporabom ili povredom njegova ugleda, pod uvjetom da ispitanik dokaže takve osjećaje, uključujući njihove negativne posljedice, zbog predmetne povrede te uredbe.

3. **Članak 82. stavak 1. Uredbe 2016/679**

treba tumačiti na način da mu se:

protivi to da se stupanj krivnje voditelja obrade uzme u obzir u svrhu procjene naknade nematerijalne štete na temelju tog članka.

4. **Članak 82. stavak 1. Uredbe 2016/679**

treba tumačiti na način da se:

okolnost da je ispitanik na temelju primjenjivog nacionalnog prava ishodio nalog za prestanak povrede te uredbe, koji se može istaknuti protiv voditelja obrade, može uzeti u obzir kako bi se smanjio opseg novčane naknade nematerijalne štete koja se duguje na temelju tog članka ili čak kako bi se nadomjestila ta naknada.

Potpisi